

Hallitusneuvottelut käynnissä säätytalolla

8.5.2019 lähtien. Ohjelma julkistettiin 3.6.2019

- Neuvotteluja veti Antti Rinne
- Neuvotteluissa mukana Sdp, keskusta, vihreät, vasemmistoliitto ja Rkp
- 18 ilmiöryhmää, jotka etsivät parannuskeinoja
- Elinvoimainen Suomi: pj Ville Skinnari (sd.)
- Kestävän talouden Suomi: pj Lauri Ihalainen (sd.)
- Sote (rakenne): pj. Anu Vehviläinen (kesk)

Hallitusohjelman nimi on: Osallistava ja osaava Suomi

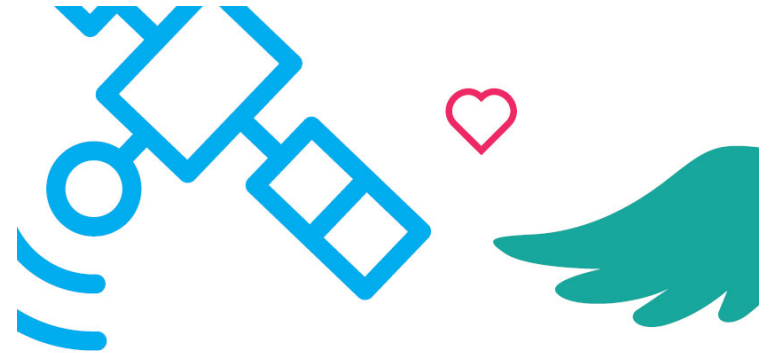
- Tavoitteena sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä Suomi
- Kestävä talouskasvu rakentuu työllisyysasteen nousulle, työn tuottavuuden vahvistumiselle ja vahvalle julkiselle taloudelle.
- Antti Rinteen hallitus tavoittelee 60 000 uutta työllistä työn tarjontaa ja kysyntää tukevilla toimilla.

"Tämä on liian hyvää ollakseen totta, mitä sieltä hallitusohjelmasta on peitetty?" HS kysyi Oodiin tulleilta kansalaisilta mielteitä hallitusohjelmasta

Hallitusohjelman esittelytilaisuus keskustakirjasto Oodissa oli avoin kansalaisille.

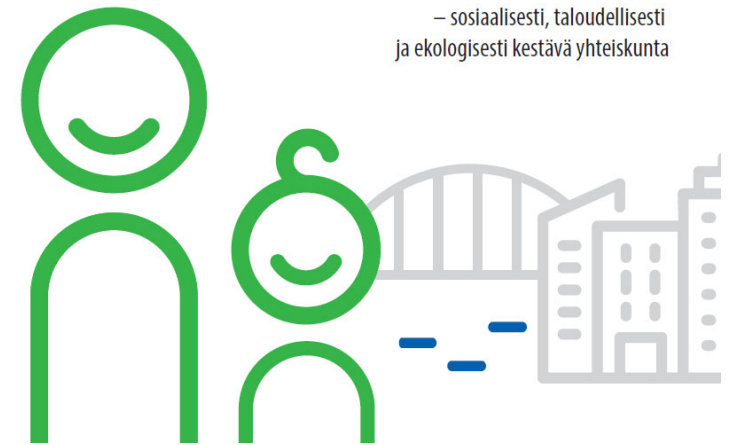
Hallitus 3.6.19:44

Neuvottelutulos hallitusohjelmasta 3.6.2019

OSALLISTAVA JA OSAAVA SUOMI

— sosiaalisesti, taloudellisesti
ja ekologisesti kestävä yhteiskunta

Nostoja finanssipolitiikasta

- Normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023 ja julkisen velan BKT-suhde alenee.
- Pysyviä menoja lisätään 1,23 mrd. euroa vuoden 2023 tasolla
- Lisämenot rahoitetaan verojenkiristyksillä (730 milj. euroa), budjettitalouden menoja ja tuloja uudelleenkohdentamalla (200 milj. euroa) ja loput 300 milj. euroa työllisyysasteen nousulla. Jos työllisyys ei nouse elokuun 2020 budjettiriiheen mennessä, hallitus ryhtyy korjaaviin toimenpiteisiin.
- Veronkiristykset kohdistuvat hyödyke- ja ympäristöveroihin
- Työllisyysaste 75 prosenttia ja työllisten määrä vahvistuu vähintään 60 000 henkilöllä vuoden 2023 loppuun mennessä
 - Suurin potentiaali ikääntyneissä, osatyökykyisissä, matalasti koulutetuissa
- Julkisen talouden kestävyyttä vahvistetaan julkisen sektorin tuottavuutta parantamalla

Muita linjauksia finanssi- politiikasta

- Maksimissaan 3 mrd. euron tulevaisuusinvestointiohjelma
 - Rahoitetaan omaisuustuloilla, esim. omaisuuden myynnillä
 - Kohdennetaan **kertaluonteisiin** investointeihin ja kokeiluihin
 - Tarkoituksena välttää menotason pysyvä kasvu
 - Käyttökohteet määritelty liitteessä 12. Mukana on lukuisia kuntakentälle kohdistuvia toimia, muun muassa
 - Ammatillisen koulutuksen opettajat
 - Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
 - Peruskoulun laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
 - Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma
- Kysyntää tuetaan päätösperäisin toimin
 - Valtion talousarvion ulkopuoliset rahastot
 - Finanssisijoitukset
 - Verotoimet
 - Infrahankkeiden jaksotus
 - Mekanismi poikkeuksellisen vakavan suhdannetaantumana varalle. Koko maksimissaan 1 mrd. euroa
 - Lisämenoja enintään 0,5 mrd. euroa vuodessa
 - Mekanismin käyttö ei ole automaattista

Menolisäykset vuoden 2023 tasolla verrattuna kevään 2019 tekniseen JTS:ään

	Miljoonaa euroa
3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	98
3.1.1 Asuntopolitiikka	12
3.2 Suomi kokoaan suurempi maailmalla	100
3.3 Turvallinen oikeusvaltio Suomi	40
3.3.1 Oikeusvaltion kehittäminen	15
3.3.2 Puolustuspolitiikka	10
3.4 Elinvoimainen Suomi	125
3.4.1. Liikenneverkon kehittäminen ja ylläpitäminen	20
3.4.2 Maatalous	35
3.5 Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi	65
3.6 Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi (sis. 3.6.1 sosiaali- ja terveyspalvelut)	270
3.6.2 Sosiaaliturvan uudistaminen	300
3.7 Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi	201,5
3.7.1 Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoasiat	22,5
Josta jakamattomasta varauksesta	-84
Yhteensä	1 230

PÄIVÄNTIMANTTI: Monilla miehillä on täysin harhainen kuva isyydestä, sanoo Lauri Ahtinen

Politiikka

Näin Rinteen hallitus jakaa rahaa: Grafiikat näyttävät, mihin 1,2 miljardia euroa laitetaan

Tässä jutussa käydään läpi, mihin kaikkien tuleva hallitus rahaa laittaa.

Hallitus lisää menoja pysyvästi noin 1,2 miljardilla eurolla. (KUVA: LEIF ROSAS)

Paavo Teittinen HS

Julkaistu: 4.6. 9:30 , Päivitetty: 4.6. 10:48

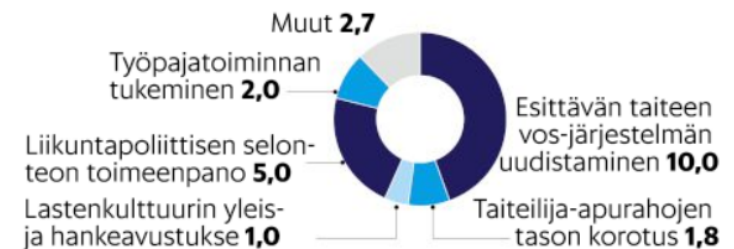

Koonnut: PAAVO TEITTINEN / HS, grafiikka: IINES VIKIÖ / HS
Lähde: Hallitusohjelman liitteet

Työmarkkina- ja tasa-arvoasiat

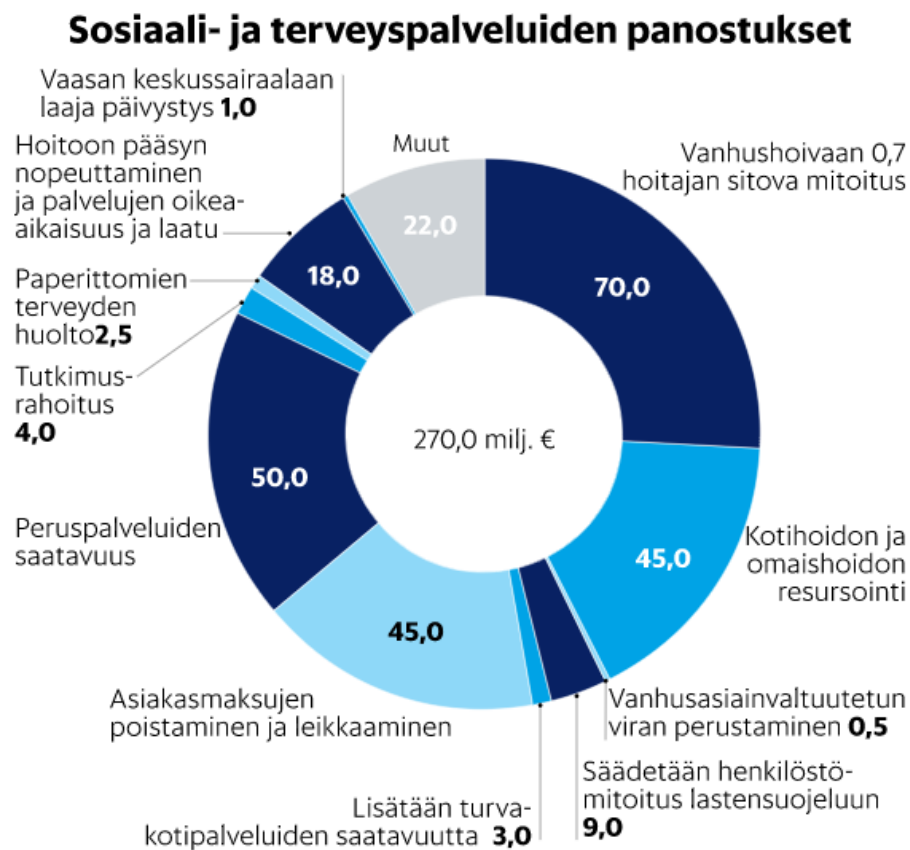

Kulttuuri-, liikunta ja nuorisoasiat, 22,5 milj. €

Sosiaali- ja terveysterveyspalvelut

270 miljoonan euron investointi, jossa suurimman osan vievät vanhushoivan panostukset.

Koonnut: PAAVO TEITTINEN / HS, grafiikka: IINES VIKIÖ / HS
Lähde: Hallitusohjelman liitteet

Varhaiskasvatus ja koulutus

200 miljoonaa euroa, josta oppivelvollisuusiän korottaminen on isoin panostus.

Hallitusohjelman kirjaukset kuntien asemasta

- **Laaditaan kuntien tilanteesta kokonaisvaltainen arviointi syksyllä 2019.**
- Kuntien tehtävät rahoitetaan kestävästi kuntien omilla verotuloilla sekä oikeudenmukaisella ja riittävällä valtion tuella.
- **Väliaikaiset valtionosuusleikkaukset kunnille päättyvät vuonna 2020.**
- Valtionosuusjärjestelmää tulee tarvittaessa kehittää niin, että se ottaa huomioon paremmin alueiden tarpeet ja erityispiirteet.
- **Kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentävät, lisäävät tai laajentavat toimenpiteet sekä kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan nettomääräisesti muuttamalla valtionosuuksia ja tai vastaavaa kiinteää määrärahaa 100-prosenttisesti taikka poistamalla muita tehtäviä tai velvoitteita.**
- Tuetaan kuntien yhteistoimintaa elinvoiman turvaamiseksi ja palveluiden järjestämiseksi.
- Kannustetaan kuntarakenteen vapaaehtoiseen tiivistämiseen taloudellisia esteitä poistamalla

Kuntien tehtävät lisääntyvät. Uudistukset kohdistuvat hallituskauden loppupuolelle

Kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisätään ja laajennetaan

- Seitsemässä päivässä lääkäriin
- Tuhat uutta lääkäreitä
- Vanhusten hoivan hoitajamitoitukseksi 0,7
- Oppivelvollisuuden pidennys 18 ikävuoteen + maksuttomuus
- Lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus
- Sitova mitoitus toisen asteen opiskelijahuoltoon
- Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille
- Täysipäiväinen kokoaikainen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus
- Pienennetään yli 3-vuotiaiden ryhmäkokoja (1/7)

Nykyisiä palveluita kehitetään

Keskeisiä Antti Rinteen hallitusohjelman kuntapäätöksiä: täysimääräinen kompensatio

Uudistuksen kustannusvaikutus, milj. euroa	Antti Rinteen hallitusohjelma (3.6.2019)	Kuntaliiton alustava arvio	Erotus 	Lisähuomioita
Sosiaali- ja terveystalvet, yhteensä 270 milj. euroa				
Sitova hoivamitoitus 0,7:ään ympärivuorokautisen hoivan yksikössä	70	200	-130	Haarukka 200-250 milj. euroa.
Peruspalveluiden saatavuus (hoitotakuun kiristäminen)	50	100	-50	Henkilöstön saatavuus saattaa aiheuttaa lisäkustannuksia
Kotihoidon ja omaishoidon resurssointi	45			Hallitusohjelmassa ei avata tätä linjausta.
Asiakasmaksulain uudistaminen	45			
Osaaminen ja sivistys, yhteensä 201,5 milj. euroa				
Oppivelvollisuuden pidennys 18-ikävuoteen ja maksuton toinen aste	107	183	-76	Kustannukset riippuvat toteutusmallista
Lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistaminen	18			
Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen, sitova mitoitus toisen asteen opiskelijahuollon palveluihin	29			Kustannukset riippuvat toteutustavasta
Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus	17	Suuruusluokka oikea		
Ryhmäkokojen pienentäminen varhaiskasvatuksessa	16	Suuruusluokka oikea		
Harrastusmahdollisuus koululaisille	14,5			Tilastoja harrastustoiminnan rahoituksesta ei ole
Vahvistetaan suomi/ruotsi toisena kielenä (S2) –opetusta varhaiskasvatuksessa velvoittavaksi				Lapsimäärä vähäinen
YHTEENSÄ	470		-256	

Hallitusohjelma julkaistiin 3.6.2019

Hallitusohjelman verolinjauksia

Veroperustemuutosten kompensointi

- Kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan nettomääräisesti

Kiinteistöverotus

- Kiinteistöverouudistuksen valmistelu jatkuu
- Alennetaan merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta
- Vapautetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet kiinteistöverosta
- Kiinteistöverotusta ei laajenneta maa- ja metsätalousmaahan

Kaivosverotus

- Siirretään kaivokset sähköveroluokkaan I ja poistetaan ne energiaveroleikkurin piiristä
- Selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön erillinen kaivosvero

Tuloverotus

- Ansiotuloverotukseen tehdään ansiotasoa ja inflaatiota vastaavat vuosittaiset tarkistukset
- Maltillinen tuloverokevennys pieni- ja keskituloisille
- Oman asunnon asuntolainojen korkovähennysoikeudesta luovutaan
- Kotitalousvähennystä rajataan

Energiaverotus

- Siirretään sähköveron veroluokkaan II kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat lämpöpumput ja konesalit (datakeskus)
- Alennetaan verotukea yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa (CHP-laitos)

Maakuntaverotus

- Mahdollisen maakuntaveron käyttöönotolla ei ole tarkoitus nostaa verotuksen tasoa.

Nostoja hallitusohjelman muista kuntia koskevista kirjauksista

- Kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Työllisyyspalveluiden järjestäminen ja toteuttaminen voidaan sopimuksella antaa yhden tai useamman kunnan tehtäväksi kuntien kanssa tehtyjen sopimusten pohjalta. Toimeenpanon tueksi säädetään tarvittaessa erillislainsäädäntö.
- Yksityisen sektorin palkkatuen lisääminen ja kolmannen sektorin palkkatuen uudistaminen
- Viedään maankäyttö- ja rakennuslain uudistus loppuun
- Jatketaan Terveet tilat 2028 –toimintaohjelmaa
- Jatketaan metropolialueen ja suurten kaupunkien MAL-sopimuksia, pidennetään niiden kestoja ja vahvistetaan niiden sitovuutta
- Korotetaan määräaikaisesti purkuavustusta kiinteistökannan sopeuttamiseksi
- Asumisneuvonnan saatavuuden parantaminen
- Laaditaan kansallinen kaupunkistrategia, seutukaupunkiohjelma ja toimenpideohjelma väestöään menettäville alueille

Nostoja hallitusohjelman muista kuntia koskevista kirjauksista

- Kuntien ja kolmannen sektorin roolia kotouttamisessa vahvistetaan
- Hallitus korottaa pienimpiä eläkkeitä noin 50 euroa/kuukausi
- Valmistellaan kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmän yhdistäminen
 - Eläkejärjestelmien erillisuus –työryhmän ehdotusten pohjalta
- Indeksikorotukset tehdään kansaneläkeindeksin ja kuluttajahintaindeksin mukaisina
- Toteutetaan byrokratia- ja informaatiokokeilu, negatiivista tuloveroa koskeva kokeilu
- Tavoitellaan pitkällä tähtäimellä etenemistä kohti osa-aikaista maksutonta varhaiskasvatusta

Hyvin monet kuntakirjaukset rahoitetaan kertaluonteisilla tulevaisuusinvestoinneilla!

Esimerkkejä

Toimenpide	Milj. euroa 2020–2022 yht
Poikkihallinnollinen ikäohjelma	15
Kotihoidon kehittämishanke	6
Vahvistetaan ja kehitetään saattohoitoa ja palliatiivista hoitoa	6
Poikkihallinnollinen lapsistrategia YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen pohjalta	6
Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (perhekeskustoimintamalli, neuvoloiden rooli, parisuhdetyö ja vanhemmuuden tuki, kotipalvelu)	54
Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaalle	10
Päihteitä käyttävien äitien palvelut	9
Kehitysvammaisten henkilökohtaisten budjettien kokeilut	15
Sosiaali ja- terveydenhuollon palvelujen käyttäjien itsemäärämisoikeuslainsäädäntö	8
Seulontaohjelma (hallittu laajennus)	10
Välitä viljelijästä -toimintamalli	8
Lomituksen ICT-järjestelmä	3
Lääkehuollon kehittämisen tiekartta	10
Kuntoutuksen kehittäminen	7
Sosiaali- ja terveysalan kasvustrategia	9
Käypähoitosuosituksen käännökset ruotsinkielelle	0,6
STM:n lainsäädäntötyön resurssit	3,4
Negatiivisen tuloveron kokeilu	20
Yhteensä	200

Toimenpide	Milj. euroa 2020–2022 yht
Avustus yksityisteiden kunnossapitoon ja parantamiseen	41
Laajakaistaohjelma	30
Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma ja hankkeet	41
Kemi (Laurila)-Haaparanta radan sähköistäminen	10
Vaarallisten tasoristeysten poistamista	22
Konversiotuki	6
Yhteensä	150

Toimenpide	Milj. euroa 2020–2022 yht
Kannustetaan öljylämmitteisiä kiinteistöjä siirtymään muihin lämmitysmuotoihin	80
Maankäyttösektorin ilmastopolitiikka	75
Luonnonsuojelun rahoitus	216
Kansallinen ohjelma vaelluskalakantojen elvyttämiseksi	18
Sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamistuki	15
Määräaikainen kiertotalouden innovaatio- ja investointituki	85
Jätetiedon raportointi ja tilastointi, tietojärjestelmähanke	3
Biokaasuohjelma	15
Yhteensä	507

Tulevaisuus- investoinnit ovat korvamerkitty ja määräaikainen rahoitusmuoto

- Valtion omaisuuden myyntituloilla EI rahoiteta infrahankkeita ja tutkimus, kehitys- ja innovaatiohankkeita.
- Tulevaisuusinvestoinneilla rahoitetaan iso joukko hallitusohjelman kirjausten aiheuttamista menoista
- Suuri osa käyttökohteista liittyy pysyviin menotarpeisiin, kuten ammatillisen koulutuksen opettajien palkkaamiseen, kehitysyhteistyömäärärahoihin

Toimenpide	Milj. euroa 2020–2022 yht
Ammatillisen koulutuksen opettajat	235
Peruskoulun laatu- ja tasa-arvo-ohjelma	190
Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma	205
Jatkuva oppiminen	15
Korkeakoulujen jatkuva oppiminen sekä yhteistyö- ja alustamallin luominen	5
Harrastusmahdollisuus kaikille koulupäivän yhteydessä – Suomen Islannin malli	40
Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma	20
Lippulaivahankkeet	20
Yhteensä	730

Toimenpide	Milj. euroa 2020–2022 yht
Elokuva-alan ja audiovisuaalisen alan tuotantotuki	36
Creative Business Finland	6
Kulttuurin keskeiset tila-/rakennushankkeet	10
Kulttuuritoimintaa tukeva rahasto	15
Poikkihallinnollinen liikumisohjelma, liikuntapoliittinen koordinaatioelin, liikkuva koulu -ohjelman laajentaminen	24,6
Liikuntapaikkarakentaminen ja kansallinen virkistyskäyttöstrategia	12
Yleisten kirjastojen saavutettavuus, kirjastoautot, kokoelmien monimuotoisuus	3,9
Kirjastoaineistojen hankinta	1,7
Etsivä nuorisotyö	9
Valmistaudutaan rahoittamaan Euroopan kulttuuripääkaupunkia vuonna 2026	0,6
Valtakunnallinen digitaalinen järjestelmä helpottamaan yhteys- ja yksilöintitietojen siirtämistä etsivälle nuorisotyölle	1,2
Yhteensä	120

Tulevaisuusinvestoinnit ovat silmänkääntötempu

Uusi Suomi

Olli Kärkkäinen huomauttaa, että "tulevaisuusinvestoinnit" voivat olla monenlaisia kertaluonteisia ja pysyviä menolisäyksiä.

"Hallitusohjelman liitteet lukemalla selviää kuin lavea termi "tulevaisuusinvestointi" on. Sen alle mahtuu monenlaista kertaluonteista ja pysyvää menolisäystä. Hallituksen suuret "tulevaisuusinvestoinnit" ovatkin pääosin tavallisia menolisäyksiä", hän tviittasi lauantaina.

Li Andersson
@liandersson

Tulevaisuusinvestointirahoitus on koulutuksessa tarkoitus käyttää mm. laatua ja tasa-arvoa vahvistaviin monivuotisiin hankkeisiin. Ammatillisen opettajien lisäämisen osalta tavoite on, että rahoitus on viisivuotinen, eli mahdollisimman pitkäkestoinen. hs.fi/politiikka/art...

♡ 185 11:28 AM - Jun 8, 2019

💬 35 people are talking about this

HELSINGIN SANOMAT

Politiikka

Opettajien pestaus kolmeksi vuodeksi ammattikouluihin "täysin kumma ajatus"

"Opetus on ammattikoulujen perustehtävä, johon koulutuksen järjestäjien tulisi saada yleiskatteellista, pysyvää rahoitusta", sanoo Amken toimitusjohtaja Veli-Matti Lamppu.

Hallitusohjelma julkaistiin
3.6.2019

Soten eteneminen

- Tulevat 18 maakuntaa hoitavat **vain sote-palveluita** sekä palo- ja pelastustointia.
- Maakuntien rahoitus perustuu **valtion rahoitukseen**
- Sote-rahoitusjärjestelmä perustuu **tarvevakioituihin kriteereihin**
- Käynnistetään valmistelu **maakuntaveron** käyttöönotosta
- Sote- ja pelastustoimen **kiinteistöjen** tilajohtamista kehitetään kokonaisvaltaisen kiinteistöasiantuntijan ja omistajan aikaansaamiseksi.

Kuntatalouden menot ovat lähteneet voimakkaaseen kasvuun

Valtiovarainministeriö 31.5.2019 8.37

TIEDOTE

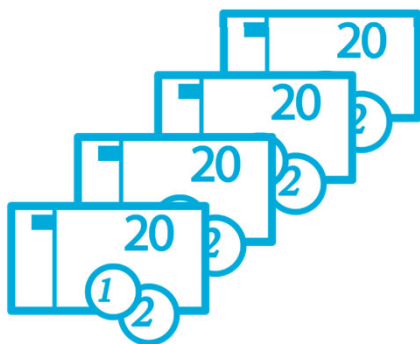

Taustalla näkyy erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvu. Kuntien tilinpäätöstiedot vuodelta 2018 ju

Kuntien tilinpäätöstiedot vuodelta 2018. Kuntatalouden menot ovat lähteneet jät-
toimien voimakkaaseen kasvuun. Taustalla on e-
nemmän sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvu. M-
uutena verorahoituksen vähenemisen ja invest-
ointien johdosta kuntakonsernien toiminnan ja

Hallitusohjelma julkaistiin
3.6.2019

Nostoja hallitus- ohjelmasta

Positiivista!

- "Väliaikaiset **valtionosuus-leikkaukset** kunnille päättyvät vuonna 2020."
- "Kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentävät, lisäävät tai laajentavat toimenpiteet sekä kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset **kompensoidaan nettomääräisesti.**"
- **Perusväylien** kunnossapitoon 300 milj. euron vuosittainen korotus
- Kuntien roolia **työllisyyden hoidossa** vahvistetaan

Hmm?

- Kertaluonteiset tulevaisuusinvestoinnit sisältävät pysyviä menonlisäyksiä, jotka tulisi rahoittaa perusrahoituksella

Sanahelinää...

- "Kuntien tehtävät rahoitetaan kestävästi kuntien omilla verotuloilla sekä **oikeudenmukaisella ja riittävällä** valtion tuella."
- "Kannustetaan kuntarakenteen vapaaehtoiseen tiivistämiseen **taloudellisia esteitä poistamalla.**"
- "Sitoudutaan **perusopetuksen pitkäjänteiseen kehittämiseen ja rahoitukseen** sekä opetus-suunnitelman toimeenpanoon."

Kuntatalouden tasapainottamisurakka

1. Kehyspäättös +989 milj. euroa

Kilpailukyky sopimuksen ja määrä-aikaisten indeksijäädytysten päättymisen vuoteen 2019, valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus ja verotulomenetysten kompensaatiot.

Määräaikaisten
leikkausten
päättyminen

2. Tasapainottamismiljardi

Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta pysyy painelaskelman mukaan 1,2–1,7 mrd. euroa negatiivisena koko kehyskauden 2020–2023.

Tarvitaan tasapainottamistoimia sekä valtiolta että kunnilta, niin menojen hillinnän kuin tulopohjan vahvistamisen osalta.

+1
mrd. €

+1
mrd. €

Tasapainotus

3. Kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisätään ja laajennetaan

- Seitsemässä päivässä lääkäriin
- Tuhat uutta lääkäriä
- Vanhusten hoivan hoitajamitoitukseksi 0,7
- Oppivelvollisuuden pidennys 18 ikävuoteen + maksuttomuus
- Lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoitus
- Sitova mitoitus toisen asteen opiskelijahuoltoon
- Maksuton ehkäisy alle 25-vuotiaille
- Täysipäiväinen kokoaikainen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus
- Pienennetään yli 3-vuotiaiden ryhmäkokoja (1/7)

Hyvää ja
kaunista
hallitus-
ohjelmasta

+0,7
mrd. €